03/10/2020

Измјенама и допунама Закона би се убрзао процес елиминисања неуставних и дискриминаторских одредби

Нека питања у вези будућег статуса сада важећег Закона о слободи вјероисповијести или увјерења и правном положају вјерских заједница, као квалитетан темељ и основа за закључење уговора између Цркве и државе

Пише: Велибор Марковић

Посљедних неколико дана, чула су се различита мишљења о томе какав треба да буде даљи статус актуелног Закона о слободи вјероисповијести или увјерења и правном положају вјеских заједница, почев од питања да ли га треба ставити ван снаге у цјелости путем аброгације (,,abrogatio legis“), затим да ли таква његова судбина треба да буде услов конституисања нове Владе Црне Горе, као и да ли прије доношења новог закона Црква треба да закључи уговор са државом.

Без икакве сумње да сва мишљења поводом ових питања представљају добронамјерне и легитимне ставове појединаца или група, ипак приликом давања коначних одговора, треба имати у виду следеће:

Правни живот у сваком друштву и по цјелокупне друштвене односе, по правилу треба да се одвија са што мање ,,болних резова“, уз што више опреза и суптилности од стране чинилаца власти према становништву. С тим у вези, нужно је поћи од чињенице да значајан број одредби наведеног закона представљају добра рјешења, потпуно прихватљива са становишта примјене Устава, системских закона и цјелокупног правног живота у Црној Гори. Отуда би стављање ван снаге наведеног закона у цјелости, било нецјелисходно и непотребно, па и могло протумачено као један вид реваншизма, осветољубља или чак голог ината према ранијој власти, што никако не би требао бити случај ни од стране политике, а камоли правне струке као неког ко непосредно учествује у доношењу правних аката, како општих, тако и појединачних.

Тачно је да је сада важећи закон у једном, и то значајном дијелу, на један крајње неуставан и противно системским законима начин задирао у имовинско-правне односе између државе и Цркве, као и погресно и противурјечно циљу какав треба да има, предвидио институт регистрације и евиденције (формално изједначене са регистрацијом) вјерских заједница. Али је чињеница и то да се ради о мање од 50% од укупних одредби постојећег закона, што суштински и правно-технички представља више него довољан аргумент против укидања закона у цјелости, већ да се кроз његове измјене и допуне, путем дерогације (,,derogatio legis“) избришу или правно коригују његове спорне одредбе. На тај начин, поједноставио би се и убрзао поступак елиминисања очигледно неуставних и дискриминаторских одредби тог закона, за разлику од поступка доношења новог, који би захтијевао дуготрајну јавну расправу и учешће већег броја чинилаца, без објективних разлога и потребе. Без обзира на уставну одвојеност вјерских заједница од државе, прописану одредбом чл.14 Устава Црне Горе, Црква као субјект на који се наведени закон највише и односи, итекако има право и обавезу да о предњем води рачуна, тим прије што је и сама непосредни учесник и конституент друштвених односа и процеса у држави.

Притом, било какво условљавање, па и састава нове владе претходним укидањем или измјенама и допунама наведеног закона, не би било објективно могуће подвести под правну аргументацију, нити би тако нешто водило свом циљу, а то је да нови акт буде у потпуности усклађен са Уставом,

осталим законима, фактицитету постојања традиционалних вјерских заједница, и међународним стандардима.

Тек након свођења наведеног закона на терен права, дакле у ,,мирне воде“, што ће се учинити његовим квалитетним измјенама и допунама, треба ући у поступак преговора и закључења уговора између Цркве и државе, не и прије тога, како се накнадно ,,као репови“ не би вукла отварала питања, која не би смјела да буду спорна, а могла би да оптерећују тај процес.

аутор је адвокат и члан Експертског тима Митрополије црногорско-приморске

Фото: Борис Пејовић

— mitropolija.com